PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE JA INFORMATSIOONI AMET

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 10.11.2003 nr 2-7.1-TR/03/635

Meie 24 november nr 2-1/ 4374

PRIA arvamus Riigikontrolli kontrolliaruande nr 2-4/03/129 eelnõus "Koolipiimatoetuse maksmise korraldus" toodud puuduste ja ettepanekute kohta

Austatud härra Kõrge

Edastame Teile PRIA vastused kontrolliaruande eelnõu nr. 2-4/03/129 "Koolipiima maksmise korraldus" juurde:

1) Lk. 7
Narva Haridusamet on esitanud toetuse saajate nimekirjas ka Narva Vanalinna Riigikooli, mis sai 2002. aastal koolipiimatoetust 33 822 krooni. Tallinna Muusikakeskkool, kus õpivad samuti I–III klassi lapsed, toetust aga ei saanud. Tallinna Haridusameti selgitusel ei saa Tallinna Muusikakeskkool taotlust esitada, kuna määruse kohaselt ei kuulu ta sihtgruppi.

Arvamus: Kuna Haridus- ja Teadusministeeriumilt saadud informatsiooni kohaselt on Eestis riigigümnaasiume, mille toitlustamiskulud ei ole kaetud riigieelarvelistest vahenditest, siis on algatatud koolipiimatoetuse määruse muutmine, mis võimaldab alates käesoleva õppeaasta teisest veerandist taotleda koolipiimatoetust ka eelpool nimetatud koolidel.

2) Lk. 9
Selgus, et Kalamaja Põhikoolile maksti 2002./2003. õ-a I veerandi eest toetust, ehkki kool polnud Tallinna Haridusametile esitanud 2001./2002. õ-a III veerandi aruannet. Nimelt oli Tallinna Haridusameti aruandes PRIA-le kooli nimi küll kirjas, kuid toodete lahter täitmata ning summa lahtris 0 krooni. PRIA tõlgendas seda nii, et kool esitas aruande 0 krooni kohta ning maksis uue toetuse välja. Riigikontroll leiab, et selline tõlgendus ei taganud määruses toodud eesmärgi täitmist.

Arvamus: Vastavalt määruse §3 lõikele 6 kantakse kogu toetusraha üle taotleja arveldusarvele hiljemalt kaheksandal tööpäeval, arvates taotluse rahuldamisest, kuid mitte enne § 4 lõikes 3 nimetatud aruande esitamist. Aruanne tuleb esitada hiljemalt 15. tööpäeval enne iga õppeveerandi algust. Sama määruse §4 lg 4 lubab õppeveerandil kasutamata jäänud toetusraha kasutada järgmisel õppeveerandil piima või piimatoodete ostmiseks. Kuna Kalamaja Põhikool oli aruande esitanud tähtaegselt ning tal oli õigus kasutamata jäetud summa kasutada järgmisel õppeveerandil, siis sellest lähtuvalt oli PRIA-l kohustus ka toetus välja maksta. Otsuse tegemisel lähtuti määruse formaal-juriidilisest tekstist, määruse teistsuguseks tõlgendamiseks on vajalik määruse sõnastuse muutmine. PRIA teeb vastavasisulise ettepaneku Põllumajandusministeeriumile.

RA 003498

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 26.11.03 Reg.nr 2-7.1-TR/03/1636-3

Narva mnt. 3
51009 Tartu
http://www.pria.ee

Telefon (07) 371 200
Faks (07) 371 201
E-post: pria@pria.ee

Registrikood 7005967
A/a 10220012866015
Eesti Ühispank 401

3) Lk 10
Selgus, et 2002. aastal maksti toetust ka pühapäeva – 1. septembri eest. Samas on koolil õigus otsustada, kas nad juhul, kui 1. september langeb puhkepäevale, alustavad koolitööd sel päeval või esimesel sellele järgneval tööpäeval. 1. septembri eest maksti koolipiimatoetust kokku 62 889 krooni.
Riigikontroll leiab, et toetuse maksmine 1. septembri eest oli ebaõige, kuna kõikides koolides polnud siis koolipäeva. Samuti on kaheldav, kas lapsed ka nendes koolides, mis töötasid, piima tarbisid.

Arvamus: 2002./2003. õppeaasta ametlikuks alguseks oli 1. september. Paljudes koolides koolitöö siiski toimus ning puudus ka formaalne alus selle päeva eest toetust mitte anda.

4) Lk 12
Kehtestada protseduurireeglid, mis seaksid ka kohustuse võrrelda aruannet ja taotlust ning erinevuste puhul põhjused kindlaks teha.

Arvamus: Toetuste kontrolli osakonnal on kehtestatud protseduurireeglid (18.09.2002.a käskkiri nr 1-2/346 "Protsessiga seotud osakondade ülesanded"), mille järgi saabunud aruanded registreeritakse ja sisestatakse andmebaasi, kontrollitakse ostetud toodete vastavust määrusele, antakse aruandele vastuvõtukuupäev ja järjekorranumber. Aruandel ja taotlusel võrreldakse õpilaste arvu ning suuremate erinevuste korral on taotlejale või koolile tehtud järelepärimised. Vastavalt määrusele ei ole PRIA-l kohustust võrrelda aruandele märgitud kasutatud toetussummat väljamakstud toetussummaga, kuna koolil on õigus kasutamata jäetud toetussumma kasutada järgmisel õppeveerandil. Samuti on koolil õigus puudujääv toetussumma katta omavahendite arvel, mille kontrollimise kohustust PRIA-l ei ole.
Aruande tõesust kontrollitakse kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse, et aruandele märgitud toetuse raames kasutatud rahasumma oleks ostudokumentidega kaetud ning et esitatud arvete alusel oleks ostetud aruandele märgitud tooteid. Samuti kontrollitakse aruandele märgitud õpilaste arvu õigsust.

Lugupidamisega

Mati Kermas
Peadirektori kohusetäitja

Karina Gorgazjan 07 371 208

RL 002325

PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll
Narva mnt. 11a
15013 Tallinn

Teie 10.11. 2003 nr 2-7.1-TR/03/1634

Meie 27. 11. 2003 nr 11.5-3/1805.3-1

Koolipiimatoetus

Lugupeetav härra Jüri Kõrge

Põllumajandusministeerium põhimõtteliselt nõustub Riigikontrolli audiitorite poolt ettevalmistatud kontrolliaruande eelnõus nr 2-4/03/129 "Koolipiimatoetuse maksmise korraldus" esitatud seisukohtadega. Koolipiimatoetuse praktilise rakendamise käigus alates 2001. aastast oleme jõudnud sisuliselt analoogiliste järeldusteni eelnõus tõstatatud kitsaskohtade olemasolus. Nende kitsaskohtade tekkepõhjuste selgitamiseks ning neile lahenduste pakkumiseks tuleb koolipiimatoetust kui sellist käsitleda aga märksa laiemas kontekstis.

Koolipiimatoetuse skeemi rakendatakse EL-s Ühise Põllumajanduspoliitika (ÜPP) raames piima ületootmise taustal ühe meetmena piimatoodete siseturul tarbimise stimuleerimiseks arvestusega, et muidu väheneks nende kasutamine või asendataks nende kasutamine mingite teiste toodetega. Loomulikult kaasnevad koolipiimaga mitmed positiivsed efektid, mille mõju ei saa kuidagi alahinnata: laste tervislikum toitumine ja vastava toitumisharjumuse kujundamine tulevikuks, piimatoodete tarbimise promotsioon jne. Samas on skeem administratiivse suutlikkuse seisukohalt küllaltki nõudlik ning eeldab selles osalejatelt kõrget teadlikkust ja teatavat omapoolset panust (nt. toodete jagamine koolides).

Eesti, olles nüüdseks EL-i astumise lävele, peab saavutama valmiduse rakendada kogu ÜPP-d – koolipiimatoetust sealhulgas – koheselt peale liidu liikmeks saamist. Et ühelt poolt teadvustada kõiki asjassepuutuvaid osapooli (eelkõige just koolid, koole haldavad institutsioonid, õpilased, lapsevanemad) koolipiima olemusest ja sellega kaasnevatest võimalustest/kohustustest ning saavutada sujuvam ettevalmistus EL koolipiimatoetuse kasutuselevõtuks, ja teiselt poolt ära kasutada võimalus aidata kaasa õpilaste tervislikemate toitumisharjuste väljakujundamisele ning kodumaiste piimatoodete tarbimisele, 2000.aasta lõpus Eestis rahvusliku koolipiimatoetuse skeem välja töötatigi.

Koolipiimatoetuse meetme väljatöötamise faasis toimunud arutelude käigus, kus osalesid

RM 026947

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
01.12.03 2-7.1-TR/03/1634-2

Lai 39/41
15056 TALLINN

Telefon 625 6107
Faks 625 6200

Reg nr 70000734
e-mail@agri.ee

sotsiaalministeeriumi, haridusministeeriumi, Linnade Liidu, piimatööstuste jne esindajad, jõuti arusaamisele, et erinevalt EL koolipiima skeemile rakendatakse meil selle sissetöötamise ning võimalikult suurema kandepinna saavutamise huvides kuludepõhise kompenseerimise põhimõtte asemel koolipiimaraha ettemaksmist. Paratamatult tõi see kaasa teatavad tehnilist laadi probleemid, sest õpilaste arv võib muutuda (küll siiski marginaalselt) nii peale taotluse esitamist, kuid enne õppeveerandi algust, kui ka õppeveerandi kestel. Kuna koolipiimatoetuse taotlemisega kaasneb nii koolidele kui kohalike omavalitsuste üksustele niigi täiendavaid kohustusi (eraldi arvestamine, piimatoodete lastele jagamine jne), siis püüti skeemi mitte liiga bürokraatlikuks kujundada.

Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõus põllumajandusministrile esitatud ettepanekud tulenevad eelpool käsitletud toetusrahade ettemaksmise põhimõttest. Põhimõtteliselt tuleb esitatuga nõustuda, kuid arvestades Eesti liitumist EL-ga juba vähem kui poole aasta pärast ning EL koolipiimamääruse vahetut kohaldamist alates liitumise hetkest, ei ole praegu kehtiva Eesti koolipiimatoetuse määruse sedavõrd mahukas muutmine enam otstarbekas. EL koolipiimamääruses sätestatu järgi makstakse toetust kulupõhiselt, põllumajandusministeerium on alustanud Eesti rahvusliku koolipiimamääruse (EL määrusega jäetud volituste piires) ettevalmistamist. Riigikoolide õpilaste arvamiseks toetuse saajate sihtgruppi algatas põllumajandusministeerium kiireloomulisena Vabariigi Valitsuse 5.detsembri 2000. a määruse nr 399 "Koolipiimatoetuse taotlemise ja maksmise kord" § 1 lõike 1 muutmise järgmises sõnastuses: "koolipiimatoetust võib taotleda valla- või linnavalitsus (edaspidi *taotleja*) oma territooriumil asuvate koolide 1. kuni 4. klassi õpilastele, välja arvatud riigikoolide õpilastele, kelle toitlustamiskulud kaetakse 100 protsendi ulatuses riigieelarvest, pakutava piima või piimatoote ostmiseks".

Lugupidamisega

Tiit Tammsaar
Minister

Kalev Karisalu 625 6145

LL 007063

Reg nr 01073886